

ÜMÜMDÜNYA ANTİDOPİNG MƏCƏLLƏSİ
BEYNƏLXALQ
STANDARTI

**TERAPEVTİK İSTİFADƏ
ÜÇÜN İSTİSNALAR**

2023

Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üçün Beynəlxalq Standart

Ümumdünya Antidoping Məcəlləsinin *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə Beynəlxalq Standartı*, Ümumdünya Antidoping Programının bir hissəsi kimi hazırlanmış icbari *Beynəlxalq Standartdır*. O, *Məcəlləni İmzalayan Təşkilatlar*, dövlət qurumları və digər müvafiq maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələr əsasında hazırlanmışdır.

Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə Beynəlxalq Standart, ilk dəfə 2004-cü ildə qəbul edilmiş və 1 yanvar 2005-ci il tarixində qüvvəyə minmişdir. Ona bundan sonra yeddi dəfə düzəliş edilmişdir, birincisi 2009-cu ilin yanvarında, ikincisi 2010-cu ilin yanvarında, üçüncüsü 2011-ci ilin yanvarında, dördüncüsü 2015-ci ilin yanvarında, beşincisi 2016-cı ilin yanvarında altıncısı 2019-cu ilin yanvarında, yeddincisi isə 2021-cü ilin yanvarında qüvvəyə minmişdir. Bu, düzəlişlər edilmiş variant ÜADA-nın İcraiyyə Komitəsi tərəfindən 23 sentyabr 2022-ci il tarixində qəbul olunmuşdur və 1 yanvar 2023-ci il tarixində qüvvəyə minmişdir.

Tərcümə edib: AMADA — Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyi

World Anti-Doping Agency Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700) PO Box 120
Montreal, Quebec
Canada H4Z 1B7

www.wada-ama.org

Tel: + 1 514 904 9232 Fax: + 1 514 904 8650 E-mail: code@wada-ama.org

MÜNDƏRİCAT

BİRİNCİ HİSSƏ: GİRİŞ, MƏCƏLLƏNİN MÜDDƏALARI, BEYNƏLXALQ STANDARTIN MÜDDƏALARI VƏ ANLAYIŞLAR.....	3
1.0 Giriş və təsir dairəsi	3
2.0 <i>Məcəllənin</i> müddəaları	3
3.0 Anlayışlar və şərh	3
3.2 Məxfilik və Şəxsi məlumatların Qorunması üzrə <i>Beynəlxalq Standartda</i> müəyyən edilmiş anlayışlar	8
İKİNCİ HİSSƏ: <i>Tii</i> TƏMİN EDİLMƏSİ PROSESİ VƏ STANDARTLARI	9
4.0 <i>Tii</i> əldə edilməsi	9
5.0 <i>ANTI-DOPİNG TƏŞKİLATLARININ Tii</i> ÜZRƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	12
6.0 <i>Tii</i> QƏRARININ ALINMASI ÜÇÜN MÜRACİƏT PROSESİ	14
7.0 <i>Tii</i> Tanınma Prosesi.....	17
8.0 <i>Tii</i> qərarlarının <i>ÜADA</i> tərəfindən nəzərdən keçirilməsi	18
9.0 Məlumat məxfiliyi	20
Əlavə I: <i>Məcəllənin</i> 4.4-cü maddəsinin qrafikləri	21

BİRİNCİ HİSSƏ: GİRİŞ, MƏCƏLLƏNİN MÜDDƏALARI, BEYNƏLXALQ STANDARTIN MÜDDƏALARI VƏ ANLAYIŞLAR

1.0 Giriş və təsir dairəsi

Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə Beynəlxalq Standart, Ümümdünya Antidoping Proqramının bir hissəsi kimi hazırlanmış məcburi *Beynəlxalq Standart* sayılır.

Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə Beynəlxalq Standartın məqsədi aşağıdakı kimidir: (a) *Terapevtik İstifadə üçün İstisnaların* (və ya *Tİİ*) verilməsi üçün zəruri olan, bununla *İdmançının Nümunəsində Qadağan Edilmiş Maddənin* mövcudluğuna və ya *İdmançının Qadağan Edilmiş Maddə və ya Üsulun İstifadəsi və ya İstifadəsinə Cəhdlərə Terapevtik* səbəblər üçün icazə verilməsi üçün şərtlərin təmin edilməsi; (b) *Antidoping Təşkilatlarına Tİİ* qərarlarının verilməsi və bildirilməsi üzrə təyin edilmiş öhdəliklər; (c) *İdmançının, Tİİ* alınması üçün müraciət etmə prosesi; (d) *İdmançı* üçün bir *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən ona verilən *Tİİ* qərarının digər *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən tanınması üçün proses; (e) *Tİİ* qərarlarına *ÜADA* tərəfindən yenidən baxılması prosesi; və (f) *Tİİ* prosesinə tətbiq edilən sərt məxfilik müddəaları.

Hazırkı *Beynəlxalq Standartda* istifadə olunan və *Məcəllədə* izah edilən anlayışlar "İtalics" şrifti ilə göstərilir. Bu ya digər *Beynəlxalq Standartda* izah edilən anlayışlar alt xəttlə vurğulanıb.

2.0 Məcəllənin müddəaları

2021-ci ilin *Məcəlləsinin* aşağıdakı maddələri, *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə Beynəlxalq Standarta* birbaşa şamil edilir:

Məcəllə Maddə 4.4 Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar ("Tİİ")

Məcəllə Maddə 13.4 Tİİ-lər bağlı üzrə apellyasiya

3.0 Anlayışlar və şərh

3.1 2021-ci ilin Məcəlləsində izah olunan və Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə Beynəlxalq Standartda istifadə olunan terminlər aşağıdakı kimidir:

ADAMS (ADAMS): Antidoping İnzibatçılıq və İdarəetmə Sistemi maraqlı tərəflər və *ÜADA* üçün məlumatların qorunması üzrə qanunvericiliyi və antidoping əməliyyatlarının aparılmasını təmin etmək məqsədilə yaradılmış məlumatların daxil edilməsi, saxlanması, mübadiləsi və hesabat verilməsi üçün veb əsaslı idarəetmə vasitəsidir.

Tətbiq etmək (Administration): *Qadağan edilmiş Maddənin* və ya *Qadağan edilmiş Üsulun* digər Şəxs tərəfindən *İstifadəsində* və ya *İstifadə cəhdində* iştirak etmək, bunun üçün onu təmin etmək, təchiz etmək, ona nəzarət etmək və ya dəstək göstərmək. Lakin, bu anlayış tibb heyətin həqiqi və qanuni terapevtik və ya digər əsaslandırılmış məqbul hesab edilən məqsədlər üçün atılmış vicdanlı əməllərini (actions of *bona fide*) və *yarışdan kənar müddət testində* qadağan edilməyən *Qadağan edilmiş Maddələrlə* bağlı əməlləri ehtiva etməməlidir, o halda ki məsələ ümumilikdə *Qadağan edilmiş Maddənin* idman göstəricilərinin artırılması məqsədini

daşımaması və ya həqiqi və qanuni Terapevtik məqsədlər üçün nəzərdə tutulmasını göstərmiş olsun.

Qeyri-əlverişli Analiz Nəticəsi (Adverse Analytical Finding): ÜADA tərəfindən akkredite edilmiş laboratoriya və ya ÜADA tərəfindən təsdiq edilmiş laboratoriya tərəfindən *Laboratoriyalar üzrə Beynəlxalq Standarta* uyğun olaraq *Qadağan edilmiş Maddənin* və ya onun *Metabolitlərinin* və ya *Markerlərinin* nümunədə mövcudluğunu və ya *Qadağan edilmiş Üsulun istifadəsi* sübutunu təsbit edən hesabat.

Antidoping Təşkilatı (Anti-Doping Organization): ÜADA və ya *Doping Nəzarəti* prosesinin hər hansı hissəsinin başlanması, yerinə yetirilməsi və ya təmin edilməsi üçün qaydaların qəbul edilməsi üzrə cavabdehlik daşıyan *Məcəlləni imzalayan təşkilat*. Bura, məsələn, Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi, Beynəlxalq Paralimpiya Komitəsi, *tədbirlərində testi* həyata keçirən digər *Əsas Tədbir Təşkilatı*, Beynəlxalq Federasiyalar və Milli Antidoping Təşkilatları.

İdmançı (Athlete): Beynəlxalq səviyyədə (hər bir Beynəlxalq Federasiya tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada) və ya milli səviyyədə (hər bir *Milli Antidoping Təşkilatı* tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada) idmanda yarışan hər hansı *Şəxs. Anitdoping Təşkilatı* nə *Beynəlxalq səviyyəli İdmançı*, nə də *Milli səviyyəli İdmançı* hesab edilməyən *İdmançıya* Antidoping Qaydalarını tətbiq etmək və onu "*İdmançı*" kateqoriyasına aid etmək ixtiyarındadır. Nə *Beynəlxalq səviyyəli İdmançı*, nə də *Milli səviyyəli İdmançı* hesab edilməyən *İdmançılarla* bağlı *Anitdoping Təşkilatı* növbəti qərarları qəbul edə bilər: məhdud *Testin edilməsi* və ya heç bir *Testin edilməməsi*, *nümunələrin Qadağan edilmiş Maddələrin* natamam siyahısı üçün analiz edilməsi, məkan məlumatının məhdud qaydada tələb edilməsi və ya tamamilə tələb edilməməsi, və ya *Tİ-lərin* əvvəlcədən tələb edilməməsi. Lakin, *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən *Test* edilən və *Beynəlxalq* və ya *Milli səviyyədə* aşağı səviyyədə yarışan hər hansı *İdmançı* tərəfindən 2.1-ci, 2.3-cü və 2.5-ci maddələri ilə müəyyən edilmiş antidoping qayda pozuntusu törədildikdə, *Məcəllədə* müəyyən edilmiş *Sanksiyalar* tətbiq edilməlidir. 2.8-ci və 2.9-cü maddələrinin və antidoping məlumatlandırılma və *Təhsil* məqsədləri üçün *Məcəlləni* qəbul edən hər hansı *Məcəlləni imzalayan təşkilatın*, dövlətin və ya digər idman təşkilatının səlahiyyətinə aid edilən idmanda iştirak edən hər hansı *Şəxs İdmançı* hesab edilir.¹

Cəhd: Məqsədli bir antidoping qayda pozuntusu ilə nəticələnməsi planlaşdırılan bir davranışda əhəmiyyətli bir addım təşkil edən davranış. Ancaq bir şərtlə ki, *Şəxs* cəhddən əvvəl iştirak etməyən üçüncü *Şəxs* tərəfindən aşkarlanmadan cəhddən imtina edərsə, yalnız pozuntu cəhdinə əsaslanan antidoping qayda pozuntusu olmayacaqdır.

CAS: İdman Arbitraj Məhkəməsi

¹ [İdmançıya şərh: İdmanla məşğul olan şəxslər aşağıdakı beş (5) kateqoriyadan birinə aid ola bilər: 1) beynəlxalq səviyyəli İdmançı, 2) milli səviyyəli İdmançı, 3) beynəlxalq və ya milli səviyyəli İdmançı olmayan, lakin Beynəlxalq Federasiya və ya Milli Antidoping Təşkilatı üzərində öz səlahiyyətini həyata keçirməyi seçdiyi şəxs, 4) Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan şəxs, və 5) lakin Beynəlxalq Federasiya və ya Milli Antidoping Təşkilatı üzərində öz səlahiyyətini həyata keçirməyi seçmədiyi şəxs. Bütün beynəlxalq və milli səviyyəli idmançılar milli və beynəlxalq səviyyəli idmanın dəqiq anlayışının Milli Antidoping Təşkilatlarının və Beynəlxalq Federasiyaların antidoping qaydalarında göstərilməklə Məcəllənin antidoping qaydalarına.]

Məcəllə: Ümümdünya Antidoping Məcəlləsi.

Yarış (Competition): Tək yarış, qarşılaşma, oyun və ya tək idman müsabiqəsi. Məsələn, basketbol oyunu və ya Olimpiya oyunlarında atletika üzrə 100 metr məsafədə yarışın finalı. Mükafatların gündəlik və ya digər aralıq əsasda təltif edildiyi çoxmərhələli yarışlar digər idman müsabiqələrində *Yarış* və *Tədbir* arasında fərq müvafiq Beynəlxalq Federasiyanın qaydaları ilə müəyyən edilir.

Təhsil (Education): İdman ruhunun qorunması və inkişaf etməsi üçün dəyərlərə və davranışlara yiyələnmək, o cümlədən qəsdən və ya ehtiyatsızlıqdan olan dopinqin qarşısını almaq məqsədilə öyrənmə prosesi

Tədbir (Event): Bir qurumun hakimliyi altında həyata keçirilmiş bir sıra fərdi *Yarışlar* (məsələn, Olimpiya Oyunları, Beynəlxalq Federasiyanın Dünya Çempionatları və ya Pan-Amerika Oyunları).

Yarış müddəti (In-Competition): *İdmançının* iştirak edəcəyi *Yarışdan* əvvəlki bir gün saat 23:59-dan başlayan və *Yarışın* və həmin *Yarışla* əlaqədar *Nümunə* toplanması prosesinin bitdiyi ana qədər olan müddət. Lakin, müəyyən idman növləri üçün alternativ anlayış *ÜADA* tərəfindən təsdiq edilə bilər, o halda ki, Beynəlxalq Federasiya fərqli anlayışın onun idman növünə tətbi edilməsi zərurətini əsaslandırır. *ÜADA* tərəfindən təsdiq edildikdən sonra alternativ anlayış həmin idman növü üzrə *Əsas Tədbir Təşkilatı* tərəfindən rəyət edilməlidir.²

Beynəlxalq tədbir (International Event): Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin, Beynəlxalq Paralimpiya Komitəsinin, Beynəlxalq Federasiyanın, *Əsas Tədbir Təşkilatının* və ya digər beynəlxalq idman təşkilatının hakim olduğu və ya texniki rəsmiləri təyin etdiyi *Tədbir* və ya *Yarış*.

Beynəlxalq səviyyəli İdmançı (International-Level Athlete): *Test* etmə və *Təhqiqatlar* üzrə *Beynəlxalq Standarta* uyğun olaraq hər bir Beynəlxalq Federasiya tərəfindən müəyyən edilən beynəlxalq səviyyədə idmanda yarışan *İdmançı*.³

Beynəlxalq Standart: *Məcəllənin* dəstəklənməsi ilə *ÜADA* tərəfindən qəbul edilmiş bir standart. *Beynəlxalq Standarta* uyğunluq (başqa alternativ standartdan, təcrübədən və ya prosedurdan fərqli olaraq), *Beynəlxalq Standartın* ünvanladığı prosedurların lazımı qaydada yerinə yetirildiyi qənaətinə gəlmək üçün kifayətdir. *Beynəlxalq Standartlara Beynəlxalq Standarta* uyğun olaraq verilmiş hər hansı *Texniki Sənədlər* daxil edilir.

² [Yarış müddətinə şərh: "Yarış müddətində"nin hamı tərəfindən vahid anlayışının qəbul edilməsi bütün idman növləri üzrə çıxış edən idmançılar arasında daha çox uyğunlaşmanı, harmonizasiyanı təmin edir, yarış müddətində testin edilməsi ilə bağlı məqbul zaman çərçivəsi ilə bağlı idmançılar arasında çəşqinliyi, anlaşılmazlığı azaldır və ya aradan qaldırır, yarışlar arasında tədbir çərçivəsində qəsdən törədilməyən Qeyri-əlvərişli Analiz Nəticələrinin qarşısını alır və yarışdan kənar müddətdə Qadağan edilmiş edilməmiş Maddələrdən yarış müddətində idman göstəricilərinin yaxşılaşdırılması üçün istifadəsinin qarşısını almağa kömək edir.]

³ [Beynəlxalq səviyyəli idmançıya şərh: *Test etmə* və *Təhqiqatlar* üzrə *Beynəlxalq Standarta* uyğun olaraq, *Beynəlxalq Federasiya* beynəlxalq səviyyəli idmançıları təsnifləşdirmək üçün istifadə edəcəyi meyarları müəyyən etməkdə sərbəstdir, məsələn, sıralamaya görə, xüsusi Beynəlxalq Tədbirlərdə iştiraka görə, verilən lisenziyaya görə və s. Lakin, idmançıların nə zaman beynəlxalq səviyyəli İdmançı kimi təsnif olunacaqlarını qısa zaman ərzində və asanlıqla müəyyənləşdirmələri üçün Beynəlxalq Federasiya meyarları aydın və dəqiq formada dərc etməlidir. Məsələn, əgər meyarlara müəyyən beynəlxalq tədbirlərdə iştirak daxildirsə, Beynəlxalq Federasiya həmin Beynəlxalq Tədbirlərin Siyahısını dərc etməlidir.]

Əsas Tədbir Təşkilatı (Major Event Organizations): Hər hansı kontinental, regional və ya digər *Beynəlxalq Tədbir* üçün hakim qurum kimi fəaliyyət göstərən *Milli Olimpiya Komitələrinin* kontinental assosiasiyaları və digər beynəlxalq çoxidman təşkilatları.

Milli Antidoping Təşkilatı (National Anti-Doping Organization): Hər ölkə tərəfindən milli səviyyədə Antidoping Qaydalarının qəbulu və həyata keçirilməsi, *Nümunələrin* toplanmasının idarə edilməsi, test nəticələrinin idarə edilməsi və *Nəticələrin Emalının* həyata keçirilməsi üçün əsas səlahiyyət verilmiş və məsuliyyət daşıyan qurum və ya qurumlar. Bu təyinat müvafiq səlahiyyətli dövlət qurumu və ya qurumları tərəfindən edilməmişdirsə, həmin qurum ölkənin *Milli Olimpiya Komitəsi* və ya onun təyin etdiyi qurum olmalıdır.

Milli səviyyəli İdmançı (National-Level Athlete): *Test etmə* və Təhqiqatlar üzrə *Beynəlxalq Standarta* uyğun olaraq hər bir *Milli Antidoping Təşkilatı* tərəfindən müəyyən edilən milli səviyyədə idmanda yarışan *İdmançı*. Azərbaycanda *Milli səviyyəli İdmançı* bu Antidoping Qaydalarının giriş hissəsində müəyyən edilir ("Antidoping Qaydalarının əhatə dairəsi" bölməsi).

Yarışdan kənar müddət: *Yarış* müddəti olmayan hər hansı müddət.

Sahiblik (Possession): Faktiki, fiziki *Sahiblik* və ya dolayı *Sahiblik* (*Şəxsin Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsul* üzərində müstəsna nəzarət imkanı olduğu, yaxud onun *Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsul* və ya həmin maddə və üsulun yerləşdiyi yerlər üzərində müstəsna nəzarət imkanını əldə etmək niyyəti olduğu hallarda baş verir); lakin *Şəxsin Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsul* və ya həmin maddə və üsulun yerləşdiyi yerlər üzərində müstəsna nəzarət imkanı yoxdursa, dolayı *Sahiblik* faktı yalnız o zaman baş verir ki, həmin *Şəxsin Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsulun* mövcudluğu barədə məlumatı olsun və o, onun üzərində nəzarət imkanını əldə etmək niyyətində olsun. *Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsul* malik *Şəxsin* antidoping qayda pozuntusu törətməsi barədə hər hansı bildirişin alınmasından əvvəl *Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsul*dan heç zaman istifadə etmək niyyətində olmadığını göstərmək üçün müəyyən tədbir görməsi və *Sahiblikdən* imtina etdiyini açıq şəkildə *Antidoping Təşkilatına* elan etməsi hallarında yalnız *Sahiblik* əsasında antidoping qayda pozuntusunun törədilməsi müəyyən edilə bilinməz. Bu anlayışdakı hər hansı şərtlərə baxmayaraq, *Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsulun* (elektron və ya digər vasitə daxil olmaqla) satın alınmasını etmiş *Şəxs* tərəfindən *Sahiblik* hesab edilir.⁴

Qadağan Edilmiş Siyahı (Prohibited List): *Qadağan edilmiş Maddələri* və *Qadağan edilmiş Üsulları* təsvir edən siyahı.

---

⁴ *Sahibliyə şərh:* Bu anlayışa görə idmançının avtonəqliyyat vasitəsində aşkar edilmiş anabolik steroidlər, idmançının, avtonəqliyyat vasitəsinin digər şəxs tərəfindən istifadəsi faktı müəyyən etmədiyi təqdirdə, pozuntuya gətirib çıxaracaq; digər şəxs tərəfindən avtonəqliyyat vasitəsindən istifadə müəyyən olunduqda Antidoping Təşkilatı idmançının avtonəqliyyat vasitəsi üzərində müstəsna nəzarətə malik olmadığı halda belə, anabolik steroidlər haqqında xəbərdar olması və onlar üzərində nəzarəti əldə etmək niyyətinin olmasını müəyyən etməlidir. Eynilə, İdmançı və həyat yoldaşının birgə istifadəsində olan ilk tibbi yardım dəstində tapılan anabolik steroidlər ilə bağlı Antidoping Təşkilatı müəyyən etməlidir ki, İdmançı həmin tibbi yardım dəstində anabolik steroidlərin olması haqqında məlumatlı idi və onlar üzərində nəzarəti həyata keçirmək niyyəti var idi. *Qadağan edilmiş Maddəni* satın alma aktı hətta misal üçün, həmin maddə gəlib çıxmadıqda və ya digər şəxs tərəfindən qəbul edildikdə və ya üçüncü şəxsin ünvanına göndərildikdə belə sahiblik təşkil edir.

Qadağan Edilmiş Üsul (Prohibited Method): Qadağan edilmiş Siyahı ilə müəyyən edilən hər hansı üsul.

Qadağan Edilmiş Maddə (Prohibited Substance): Qadağan edilmiş Siyahı ilə müəyyən edilən hər hansı maddə və ya maddələr sinfi.

Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan İdmançı (Recreational Athlete): Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan Şəxs, yeni bədən tərbiyyəsi məqsədləri üçün idmanda və ya fitnessdə iştirak edən, lakin Milli Federasiya və ya hər hansı əlaqəli və qeyri-əlaqəli assosiasiya, təşkilat, klub, komanda və ya liqa tərəfindən təşkil edilən, tanınan və ev sahibliyi etdiyi Yarış və ya Tədbirlərdə iştirak etməyən və hər hansı antidoping qayda pozuntusu törətməzdən əvvəl beş (5) il ərzində *Beynəlxalq səviyyəli İdmançı (Test etmə və Təhqiqatlar üzrə Beynəlxalq Standarta* uyğun olaraq hər bir Beynəlxalq Federasiyanın müəyyən etdiyi kimi) və ya *Milli səviyyəli İdmançı (Test etmə və Təhqiqatlar üzrə Beynəlxalq Standarta* uyğun olaraq AMADA və ya digər *Milli Antidoping Təşkilatının* müəyyən etdiyi kimi) olmayan; açıq kateqoriyada Azərbaycanı və ya digər ölkəni *Beynəlxalq Tədbirdə* təmsil etməyən; və ya hər hansı Beynəlxalq Federasiya, AMADA və ya digər *Milli Antidoping Təşkilatı* tərəfindən saxlanılan hər hansı *Qeydiyyatda alınmış Test Qrupuna* və ya digər məkan məlumatı qrupuna daxil edilməmiş hər hansı şəxs.

[*Bədən tərbiyyəsi ilə peşəkar səviyyədə məşğul olan İdmançı üçün şərh: “açıq kateqoriya” anlayışı yunior və ya yaş qruplarına aid olan yarışların istisna edilməsi üçün nəzərdə tutulur.*]

Nəticələrin Emalı (Results Management): *Nəticələrin Emalı* üzrə *Beynəlxalq Standartın* 5-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş bildirişlə, və ya digər hallarda (məsələn, *Atipik Nəticə, İdmançının Bioloji Pasportu*, məkan məlumatı pozuntusu) *Nəticələrin Emalı* üzrə *Beynəlxalq Standartın* 5-ci maddəsi ilə xüsusilə nəzərdə tutulmuş qaydada bildiriş qabağı həyata keçirilən addımlarla, sanksiya təklifi, birinci və ya apellyasiya instansiyalarında (apellyasiya qaydasında şikayət verilmişsə) dinləmə prosesini daxil olmaqla, məsələ üzrə yekun qərarın verilməsi arasındakı proses.

Nümunə (Sample or Specimen): *Doping Nəzarəti* məqsədləri üçün toplanmış hər hansı bioloji material.⁵

Test etmə (Testing): Test bölüşdürülmə planını, *Nümunənin* toplanmasını, *Nümunə* ilə davranışı və *Nümunənin* laboratoriyaya nəql edilməsini daxil edən *Doping Nəzarətinin* hissəsi.

Terapevtik İstifadə üçün İstisna (Tii) (Therapeutic Use Exemption (TUE)): 4.4-cü maddənin və *Terapevtik İstifadə üçün İstisna* üzrə *Beynəlxalq Standartın* tələblərinə uyğun olaraq *Terapevtik İstifadə üçün İstisna İdmançıya* tibbi məqsədlər üçün *Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsulun İstifadəsinə* imkan yaradır.

⁵ [Nümunəyə şərh: Bəzən qan nümunələrinin toplanmasının müəyyən dini və ya mədəni qrupların prinsiplərini pozduğu iddia edilir. Müəyyən edilmişdir ki, belə iddialara heç bir əsas yoxdur.]

İstifadə (Use): Qadağan edilmiş Maddənin və ya Qadağan edilmiş Üsulun hər hansı şəkildə istifadəsi, tətbiqi, qəbulu, inyeksiyası və ya istehlakı.

ÜADA: Ümumdünya Antidoping Agentliyi

3.2 Məxfilik və Şəxsi məlumatların Qorunması üzrə *Beynəlxalq Standartda* müəyyən edilmiş anlayışlar

Şəxsi məlumat: *Antidoping Təşkilatı tərəfindən yalnız antidoping fəaliyyəti çərçivəsində* emal edilən, məhdudiyət olmadan həssas Şəxsi məlumatlar daxil olmaqla, müəyyən edilmiş və ya müəyyən edilə biləcək *İştirakçı* və ya digər *Şəxslərə* aid məlumat.⁶

Emal etmə (və onunla eyni kökdən əmələ gəlmiş sözlər, yəni **Emal** və **Emal edilmiş**): Şəxsi məlumatların toplanması, əldə edilməsi, saxlanması, açıqlanması, ötürülməsi, dəyişdirilməsi, silinməsi və ya digər şəkildə istifadə edilməsi.

3.3 *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *Beynəlxalq Standarta* xas müəyyən edilmiş xüsusi anlayışlar:

Terapevtik: Müvafiq xəstəliklərin müalicəsi üçün və ya onlara aid müalicəvi xüsusiyyətlərə malik dərman vasitələr və ya üsulların tətbiqi; və ya müalicənin təmin edən, yaxud müalicəyə dəstək olan.

Terapevtik İstifadə üçün İcazə Komitəsi (və ya "**TiİK**"): *Tiİ* müraciətlərinə baxılması üçün *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən yaradılmış komitə.

ÜADA TiİK: ÜADA tərəfindən yaradılmış və digər *Antidoping Təşkilatlarının Tiİ* qərarlarına yenidən baxılması üçün nəzərdə tutululan qurum.

3.4. Şərh

3.4.1. *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *Beynəlxalq Standartın* rəsmi mətni ingilis və fransız dillərində çap edilməlidir. İngilis və fransız dilləri versiyaları arasında hər hansı bir münaqişə halında ingilis dilində olan versiyaya üstünlük verilir.

3.4.2. Məcəllənin tərtibatında olduğu kimi, *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *Beynəlxalq Standart* da tərtib edilən zaman mütənasibliq prinsipləri, insan hüquqları və digər müvafiq hüquqi prinsiplər nəzərə alınmışdır. O, bu nöqtəyi-nəzərdən şərh və tətbiq edilməlidir.

3.4.3. *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *Beynəlxalq Standartın* müxtəlif müddəalarına dair şərhlər müddəaların təfsirində rəhbər tutulmalıdır.

⁶ Şəxsi məlumata şərh: Hesab edilir ki, Şəxsi məlumat özündə, bunlarla məhdudlaşmayan, idmançının adı, doğum tarixi, əlaqə məlumatları, idman təşkilatlarında üzvlüyü, məkan məlumatı, şamil edilən Tiİ-ləri (olduqda), antidoping test nəticələri və nəticələrin emalı (o cümlədən, intizam dinləmələri, apellyasiya və sanksiyalar) üzrə məlumatları ehtiva edir. Şəxsi məlumat, əlavə olaraq digər şəxslər, məsələn antidoping fəaliyyəti çərçivəsində idmançı ilə işləyən, onu müalicə edən və ya ona kömək edən tibb işçiləri və ya digər şəxslər barədə məlumatı daxil edir. Həmin məlumat Şəxsi məlumat olaraq qalır və bütün işlənmə müddəti ərzində müvafiq fərdin mütəşəkkil idman fəaliyyətində iştirak edib-etməməsindən asılı olmayaraq bu standart vasitəsilə tənzimlənir.

3.4.4. Digər hal nəzərdə tutulmadıqda, bölmə və maddələrə istinadlar, *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *Beynəlxalq Standartın* bölmə və maddələrinə istinadlar deməkdir.

3.4.5. Digər hal nəzərdə tutulmadıqda, *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *Beynəlxalq Standartda* istifadə edilən “günlər” sözü təqvim günləri deməkdir.

3.4.6. *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar* üzrə *Beynəlxalq Standarta* Əlavələr, *Beynəlxalq Standartın* digər hissələri kimi eyni məcburi qüvvəyə malikdir.

İKİNCİ HİSSƏ: *Tİİ* TƏMİN EDİLMƏSİ PROSESİ VƏ STANDARTLARI

4.0 *Tİİ* əldə edilməsi

Terapevtik məqsədlə *Qadağan Edilmiş Maddə* və ya *Üsuldan İstifadə* etməli olan *İdmançı*, Maddə 4.1-ə uyğun olaraq retroaktiv *Tİİ* üçün müraciət etmək hüququna malik olmadığı halda, sözügedən üsulu və ya maddəni *İstifadə* etməzdən və ya ona *Sahib* olmazdan öncə *Tİİ* üçün müraciət etməli və onu əldə etməlidir. Hər iki halda 4.2-ci maddənin şərtləri yerinə yetirilməlidir

[*Maddə 4.0 üçün şərh: İdmançının antidoping qaydalarına məruz qalmazdan əvvəl xəstəliyin mövcud olduğu və Qadağan Edilmiş Maddədən və ya Qadağan Edilmiş Üsuldan İstifadə etdiyi və ya Sahib olduğu hallar ola bilər. Bu halda, bu cür əvvəlki İstifadə/Sahiblik Tİİ tələb etmir və prospektiv Tİİ kifayətdir.*]

4.1. Retroaktiv *Tİİ* *İdmançıya* sözügedən maddə və ya üsuldan *İstifadə* edəndən və ya *Sahib* olduqdan sonra *Qadağan Edilmiş Maddə* və ya *Qadağan Edilmiş Üsul* üçün *Tİİ* üçün müraciət etmək imkanı verir.

İdmançı, aşağıda qeyd edilən istisnalardan hər hansı tətbiq olunarsa (yenə də 4.2-ci maddənin şərtlərini qarşılanması ilə) *Tİİ* üçün retroaktiv müraciət edə bilər:

- a) Xəstəliyin təcili və təxirəsalınmaz müalicəsinə zərurət yarandıqda;
- b) *İdmançının Nümunələrin* toplanmasından əvvəl *Tİİ* qərarı üçün müraciət etməyə (və ya *TİİK*-ə onu nəzərdən keçirməyə) yetərli zaman, imkanın olmaması və ya digər fəvqəladə hallar səbəbindən mümkün olmamışdır;
- c) Müəyyən idman növlərinin və ya yarımnovlərinin milli səviyyədə prioritetləşdirilməsi səbəbilə *İdmançının Milli Antidoping Təşkilatı* ona öncədən *Tİİ* üçün müraciət etməyə icazə verməmiş və ya ondan müraciət etməsini tələb etməmişdir (5.1-ci maddənin şərhinə baxın).
- d) *Antidoping Təşkilatı*, *Beynəlxalq səviyyəli* və ya *Milli səviyyəli İdmançı* olmayan *İdmançını Test* etməyi seçdikdə, o, həmin *İdmançıya* onun Terapevtik məqsədlər üçün *İstifadə* etdiyi hər hansı *Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsula* dair retroaktiv qaydada *Tİİ* üçün müraciət etməyə icazə verməlidir; və ya
- e) *İdmançı*, *Yarışdan kənar müddətdə* Terapevtik məqsədlə yalnız *Yarış Müddətində Qadağan edilmiş Maddədən İstifadə* etdikdə.

[Maddə 4.1 üçün şərh: Retroaktiv istisnalardan birinin yerinə yetirilməsi Tİİ-nin mütləq veriləcəyi demək deyil; bu o deməkdir ki, İdmançının müraciəti 4.2-ci maddəyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş Tİİ şərtlərinin təmin edilib-edilmədiyini müəyyən etmək üçün qiymətləndirilə bilər.]

[4.1-ci maddənin (c), (d) və (e) bəndlər üçün şərh: Bu növ idmançılara, Nümunə toplanmasından sonra retroaktiv Tİİ-ə ehtiyac yaranması halında 4.2-ci maddədə müəyyən edilmiş Tİİ tələblərinin qarşılandığını göstərmək üçün tibbi işinin materiallarını öncədən hazırlamaq və lazım gəldiyində təqdim edilmə üçün hazır etmək qətiyyətlə tövsiyyə edilir]

[4.1-ci maddənin (e) bəndi üçün şərh: Bu, İdmançının terapevtik məqsədlər üçün yalnız Yarış müddətində qarağan edilmiş Maddəni Yarışdan kənar müddətdə istifadə etdiyi, lakin maddənin Yarış müddətində onların sistemlərində qalması riskinin olduğu halların həlli üçün nəzərdə tutulub. Belə hallarda, Antidoping Təşkilatı İdmançıya retroaktiv Tİİ üçün müraciət etməsi üçün icazə verməlidir (əgər o, öncədən müraciət etməyibsə). Bu, həmçinin, Antidoping Təşkilatları tərəfindən zəruri olmaya bilən Tİİ müraciətlərinə baxma zərurətindən azad edir.]

4.2 İdmançıya Tİİ təmin edilə bilər o şərtlə ki, (və yalnız o şərtlə ki,) o, ehtimallar balansı ilə aşağıdakı şərtləri qarşılaya bilsin:

- a) Sual altında olan **Qadağan edilmiş Maddə** və ya **Qadağan edilmiş Üsul**, müvafiq kliniki dəlillərlə dəstəklənmiş diaqnozlu tibbi vəziyyətin müalicəsi üçün tələb olunur.

[4.2-ci maddənin (a) bəndi üçün şərh: Qadağan edilmiş Maddə və ya Qadağan edilmiş Üsul müalicənin yox, zəruri diaqnostikanın da bir hissəsi ola bilər]

- b) **Qadağan edilmiş Maddə** və ya **Qadağan edilmiş Üsul**, ehtimallar balansı ilə, **İdmançının** normal sağlamlıq vəziyyətinə qayıtmasından sonra gözlənilə biləndən kənara çıxan hər hansı əlavə idman göstəricilərinin artımına səbəb olmayacaq.

[4.2-ci maddənin (b) bəndi üçün şərh: İdmançının normal sağlamlıq vəziyyəti fərdi əsaslarla müəyyən edilir. Konkret İdmançının normal sağlamlıq vəziyyəti, İdmançının Tİİ əldə etmək istədiyi tibbi vəziyyəti istisna etməklə, onun sağlamlığının vəziyyətidir.]

- c) **Qadağan edilmiş Maddə** və ya **Qadağan edilmiş Üsul** tibbi vəziyyət üçün təyin edilmiş müalicədir və başqa bir ağılabatan icazə verilən Terapevtik alternativ mövcud deyil.

[Maddə 4.2 (c) üçün şərh: Həkim niyə məhz bu müalicə üsulunun ən uyğun üsul olduğunu əsaslandırmalıdır; məsələn, təcrübəyə əsaslanaraq, əlavə təsir profilləri və ya, əgər müvafiqdirsə, coğrafiyadan asılı tibbi protokollar və dərman əlçatanlığı daxil olmaqla digər tibbi əsaslandırmalar. Əlavə olaraq, Qadağan edilmiş Maddə və ya Qadağan edilmiş Üsuldan İstifadədən əvvəl alternativləri yoxlayıb onların uğursuz olmalarını müəyyən edilməsi hər zaman zəruri deyil.]

- d) **Qadağan edilmiş Maddə** və ya **Qadağan edilmiş Üsulun** İstifadəsinə zərurət, **İstifadə** dövründə **Qadağan edilmiş Maddə** və ya **Üsulun** (Tİİ olmadan) əvvəlki **İstifadəsinin** nə tam, nə də qismən neticəsi deyildir.

[*Madde 4.2 üçün şərh: "Tİİ Həkim Təlimatları" adlanan və ÜADA-nın veb-saytında yerləşdirilən ÜADA sənədləri, bu meyarların xüsusi tibbi vəziyyətlər (xəstəliklər) halında tətbiqində yardım üçün istifadə edilməlidir.*

Tİİ təmin edilməsi yalnız 4.2-ci maddədə göstərilmiş şərtlərin nəzərdən keçirilməsinə əsaslanmalıdır. Bu, Qadağan edilmiş Maddə və ya Qadağan edilmiş Üsulun kliniki cəhətdən ən müvafiq və ya təhlükəsiz olub-olmamasını və ya onun İstifadəsinin bütün yurisdiksiyalarda qanuni olub-olmamasını nəzərdən keçirmir.

Beynəlxalq Federasiyanın və ya Əsas Tədbir Təşkilatının Tİİ Komitəsi, digər Antidoping Təşkilatı tərəfindən təmin edilən Tİİ qərarının tanınıb-tanınmamasını müzakirə edəndə (bax 7-ci maddə) və ÜADA, Tİİ verilməsi (və ya verilməməsini) qərarını nəzərdən keçirəndə (bax 8-ci maddə), məsələn TİİK tərəfindən 6-cı maddəyə əsasən Tİİ üçün müraciətə baxılan zaman olduğu kimi olacaq, yəni İdmançı, ehtimallar balansı ilə 4.2-ci maddədə göstərilmiş şərtlərin hər birinin qarşılınmasını nümayiş etdirə bilib yoxsa yox?

4.3 Müstəsna hallarda və bu *Terapevtik İstifadə üçün İstisnalar üzrə Beynəlxalq Standartın* heç bir müddəasına baxmayaraq, *İdmançı, Qadağan edilmiş Maddə və ya Qadağan edilmiş Üsulun İstifadəsi* ilə bağlı retroaktiv Tİİ üçün müraciət edə və ala bilər, əgər *Məcəllənin* məqsədini nəzərə alaraq retroaktiv Tİİ-nin verilməməsi açıq-aydın ədalətsizlikdirsə. *Antidoping Təşkilatı*, bu maddəyə əsaslanaraq *Beynəlxalq və Milli səviyyəli İdmançıların* retroaktiv Tİİ üçün müraciətinə icazəsini yalnız ÜADA-nın əvvəlcədən alınmış təsdiqi ilə verə bilər (ÜADA, öz ixtiyarı ilə *Antidoping Təşkilatının* qərarı ilə razılaşa bilər və ya onu rədd edə bilər).

Beynəlxalq və Milli səviyyəli olmayan İdmançıların retroaktiv Tİİ üçün müraciətləri, müvafiq *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən bu maddəyə əsaslanaraq ÜADA ilə məsləhətləşmədən təsdiq edilə bilər; lakin ÜADA istənilən vaxt *Antidoping Təşkilatının* qərarına yenidən baxa, onu təsdiqləyə və ya rədd edə bilər.

Bu maddəyə əsasən ÜADA və / və ya *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən qəbul edilmiş hər hansı bir qərara antidoping qaydalarının pozulmasına görə icraatda müdafiə kimi və ya apellyasiya vasitəsilə və ya başqa şəkildə sual altına qoyula bilməz.

Antidoping Təşkilatının 4.3-cü maddəyə əsaslanaraq qəbul etdiyi bütün qərarlar, Tİİ müraciətinin təsdiq və ya rədd olmasından asılı olmayaraq 5.5-ci maddəyə uyğun olaraq ADAMS vasitəsilə bildirilməlidir.

[*4.3-cü maddə üçün şərh: Şübhələrin qarşısını almaq üçün, 4.2-ci maddənin şərtləri qarşılınmadığı halda belə 4.3-cü maddəyə uyğun olaraq retroaktiv təsdiq verilə bilər (lakin bu şərtlərin qarşılınması müvafiq olaraq nəzərə alınacaq). Digər müvafiq amillər arasında, lakin bunlarla məhdudlaşmayaraq, İdmançının niyə əvvəlcədən müraciət etməməsi; İdmançının təcrübəsi; İdmançının bu zamana qədər aldığı Təhsili; İdmançının Qadağan edilmiş Maddə və ya Qadağan edilmiş Üsulun istifadəsini Doping Nəzarət Formasında bəyan edib-etməməsi; İdmançının Tİİ-nin son istifadə müddətinin bu yaxınlarda başa çatması kimi səbəblər ola bilər. Öz qərarını verən zaman ÜADA, öz ixtiyarı ilə, ÜADA Tİİ Komitəsi üzvü(ləri) ilə məsləhətləşə bilər.]*

5.0 ANTİDOPİNG TƏŞKİLATLARININ Tİİ ÜZRƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

5.1 Məcəllə Maddə 4.4, (a) hansı *Antidoping Təşkilatlarının Tİİ* qərarlarını qəbul etmək səlahiyyətinə malik olduğu; (b) həmin *Tİİ* qərarları digər *Antidoping Təşkilatları* tərəfindən necə tanınmalı və hörmət edilməli olduğu; və (c) *Tİİ* qərarlarına nə zaman nəzərdən keçirilə bilndiyir və ya apellyasiya edilə bilndiyi müəyyən edilir.

[Maddə 5.1-ə şərh: Məcəllə Maddə 4.4-ün əsas müddələrinin icmal edən ardıcılıq qrafiki üçün Əlavə 1-Məcəllə Maddə 4.4-ə baxın.

Milli qaydalar tələbləri və məqsədlərinə uyğun olaraq testlərin paylanması üzrə planlama məsələsində Milli Antidoping Təşkilatları tərəfindən müəyyən idman növlərinə və ya yarımnovlərinə digərləri üzərində üstünlük verildikdə (Testlər və Tədqiqatlar üzrə Beynəlxalq Standartların 4.4.1 Maddəsində nəzərdə tutulduğu kimi), Milli Antidoping Təşkilatı, bəzi və ya bütün qeyri-prioritetli idman növlərində və ya yarımnovlərində İdmançılardan Tİİ üçün öncədən müraciətləri nəzərdən keçirməkdən imtina edə bilər, lakin bu hallarda o, nəticə olaraq Nümunələri toplanan hər hansı belə İdmançıya retroaktiv Tİİ qərarı üçün müraciət etməyə icazə verməlidir. Milli Antidoping Təşkilatı, bunun təsirinə məruz qalmış İdmançıların maarifləndirməsi məqsədilə bu cür siyasəti daimi olaraq öz veb- saytında ictimailəşdirməlidir.

Məcəllə Maddəsi 4.4.2, Milli Antidoping Təşkilatının Beynəlxalq Səviyyəli olmayan İdmançılar üçün Tİİ qərarlarının qəbul etmək səlahiyyətini müəyyən edir. Beynəlxalq Səviyyəli İdmançı olmayan İdmançının Tİİ müraciətinə hansı Milli Antidoping Təşkilatı tərəfindən baxılması məsələsi mübahisəyə səbəb olduqda, qərar ÜADA tərəfindən verilir. ÜADA-nın qərarı yekun qərar sayılır və apellyasiya edilə bilinməz.]

5.2 Şübhələrdən yayınmaq üçün qeyd etmək lazımdır ki, eger Milli Antidoping Təşkilatı İdmançıya Tİİ verərsə, o Tİİ qlobal əsaslarla Milli səviyyədə etibarlıdır və onun Maddə 7.0 uyğun olaraq digər Milli Antidoping Təşkilatları tərəfindən rəsmi tanınmasına ehtiyac yoxdur (məsələn, eger İdmançıya öz ölkəsinin Milli Antidoping Təşkilatı tərəfindən Tİİ verilibsə və o başqa Milli Antidoping Təşkilatının ölkəsində yarışır və ya məşq edirsə, İdmançı belə digər Antidoping Təşkilatı tərəfindən test edildiyi halda həmin Tİİ etibarlı sayılır.)

5.3 Hər Milli Antidoping Təşkilatı, Beynəlxalq Federasiya və Əsas Tədbir Təşkilatı, Tİİ verilməsi və ya tanınması üçün müraciətlərin Maddə 4.2 şərtlərinə uyğun olmasını müəyyən etmək üçün Tİİ Komitəsi təşkil etməlidir.

[Maddə 5.3-ə şərh: Şübhələrdən yayınmaq üçün qeyd etmək lazımdır ki, Maddə 4.1 və 4.3 qeyd edilən şərtlərin qarşılıb-qarşılınmaması, müvafiq Antidoping Təşkilatı tərəfindən Tİİ Komitəsinin üzvü(ləri) ilə məsləhətləşərək təyin edilir.

Əsas Tədbir Təşkilatı əvvəlcədən verilən Tİİ qərarlarını avtomatik tanıya bilməsinə baxmayaraq, eyni zamanda Yarışda İştirak edən İdmançılar üçün yeni Tİİ alınması üçün mexanizmlər mövcud olmalıdır. Bu məqsədlə Əsas Tədbir Təşkilatı tərəfindən öz Tİİ Komitəsinin ayrıca yaradılması, ya da bu vəzifəni üçüncü tərəfə həvalə etmək üçün müraciət

etməsi Əsas Tədbir Təşkilatının ixtiyarına buraxılır. Hər bir halda məqsəd bu cür Tədbirlərdə Yarışan İdmançıların Yarışdan əvvəl tez və səmərəli qaydada Tİİ əldə etmək qabiliyyətinin təmin edilməsidir.]

- a. Tİİ Komitələrində İdmançılara tibbi qayğı göstərilməsi və onların müalicəsində təcrübələri və kliniki, idman və məşq təbabətində dərin bilikləri olan ən azı üç (3) nəfər həkim üzv olmalıdır. Xüsusi təcrübə tələb olunan hallarda (məs., maddə və ya üsulun məhdud sağlamlıq imkanlarına malik İdmançının sağlamlıq pozuntusu ilə əlaqədar olduğu hallarda sağlamlıq pozuntusu olan İdmançılar üçün), Tİİ Komitəsinin ən azı bir (1) üzvü bu cür təcrübəyə malik olmalıdır. Bir (1) həkim üzv TİİK-in sədri kimi fəaliyyət göstərməlidir.
- b. Qərarlarının bitərəfliyinin təmin edilməsi məqsədilə, Tİİ Komitəsinin bütün üzvləri maraqlar münafiqəsi və məxfilik üzrə bəyannamə imzalamalıdır. (bəyannamənin şablonu ÜADA-nın veb-saytında yerləşdirilib).

5.4 Hər bir *Milli Antidoping Təşkilatı*, *Beynəlxalq Federasiya* və *Əsas Tədbir Təşkilatı* öz TİİK-nə Tİİ müraciəti üçün bu *Beynəlxalq Standarta* cavab verən aydın proses təşkil etməlidir.

O, həmçinin müraciət prosesinin təfərrüatlarını (ən azı) veb-saytında görünən yerdə dərc etməlidir.

5.5 Hər bir *Milli Antidoping Təşkilatı*, *Beynəlxalq Federasiya* və *Əsas Tədbir Təşkilatı* öz Tİİ Komitələrinin müsbət və ya rəddetmə qərarları olmasından asılı olmayaraq bütün qərarları, o cümlədən başqa *Antidoping Təşkilatların Tİİ* qərarlarının təsdiq və ya rədd edilməsi barədə qərarları mümkün qədər tez (ingilis və ya fransız dillərində) və istənilən halda qərarın alınmasından iyirmi bir (21) gündən gec olmayaraq *ADAMS* vasitəsilə dərhal hesabat verməlidirlər. Tİİ rəddetmə qərarı özünə rədd üçün səbəb(ləri) daxil etməlidir. Təmin edilən Tİİ qərarı ilə bağlı məlumat hesabatına aşağıdakıların daxil edilməlidir (ingilis və ya fransız dilində):

- a) Maddə 4.1.-ə əsasən İdmançıya retroaktiv Tİİ üçün müraciət etməyə icazə verilib-verilməməsi və bunun səbəb(lər)in izahatı və ya İdmançının retroaktiv Tİİ üçün Maddə 4.3.-ə əsasən müraciət etməyə icazə verilməsi və onu alib-almaması və bunun səbəb(lər)in izahatı;
- b) İcazə verilmiş maddə və ya üsul, dozalar, istifadə tezliyi və icazə verilən *İstifadə* yolu, Tİİ müddəti (fərqlidirsə, həkim tərəfindən təyin edilmiş müalicənin müddəti) və Tİİ qərarı ilə bağlı qoyulan hər hansı digər şərtlər; və
- c) Tİİ müraciət forması (*ADAMS*-da elektron şəkildə doldurulmadığı halda) və sözügedən Tİİ-yə aid Maddə 4.2 şərtlərinin qarşılınmasını sübut edən müvafiq kliniki məlumat (yalnız ÜADA, İdmançının Milli Antidoping Təşkilatı və *Beynəlxalq Federasiyası*, İdmançının yarışmaq niyyəti olan *Əsas Tədbir Təşkilatının* istifadəsi üçün).

[Maddə 5.5 üçün şərh: Tİİ müraciət forması istifadə olunursa, o, Antidoping Təşkilatları tərəfindən başqa dillərə tərcümə oluna bilər, lakin orijinal ingilis və ya fransız dillərindəki mətn formanın üstündə qalmalıdır və məzmunun ingilis və ya fransız dilində tərcüməsi təmin edilməlidir

Diaqnostik testlər, laboratoriya nəticələri və göstəricilər daxil olmaqla tam tibbi iş təmin edilməlidir, amma onlar ingilis və ya fransız dilinə tərcümə edilməyə bilər. Buna baxmayaraq, bütün əsas məlumatların xülasəsinin tərcüməsi (əsas diaqnostik testlər də daxil olmaqla) diaqnozun dəqiq təyin edilməsi üçün kifayət məlumatla birlikdə ADAMS-a daxil edilməlidir. Qəti şəkildə təklif edilir ki, tibbi işin xülasəsi həkim və ya müvafiq tibbi biliklərə sahib şəxs tərəfindən tərtib edilsin ki, tibbi məlumatın düzgün anlaşılması və xülasələşdirilməsi mümkün olsun. Müvafiq Antidoping Təşkilatı və ya ÜADA tərəfindən, müraciət əsasında daha ətraflı / tam tərcümlər tələb oluna bilər.]

5.6 Milli Antidoping Təşkilatı İdmançıya müsbət *Tİİ* qərarını verirsə, o zaman o, yazılı şəkildə *İdmançıya* xəbərdarlıq etməlidir ki: (a) *Tİİ* yalnız milli səviyyədə etibarlıdır və (b) əgər *İdmançı* *Beynəlxalq səviyyəli İdmançıdır*sa və ya o, *Beynəlxalq Yarışda* çıxış etmək niyyətindədirsə, onda həmin *Tİİ* qərarı Maddə 7.0 şərtlərinə uyğun olaraq *Beynəlxalq Federasiya* və ya *Əsas Tədbir Təşkilatı* tərəfindən müvafiq qaydada tanınmadığı halda, yuxarıda göstərilən yarışlarda etibarlı sayıla bilməz. Bu səbəbdən *Milli Antidoping Təşkilatı*, *İdmançıya Tİİ* qərarının *Beynəlxalq Federasiya* və ya *Əsas Tədbir Təşkilatı* tərəfindən tanınması üçün köməklik etməlidir və tanınma prosesi zamanı *İdmançını* müvafiq şəkildə təlimatlandırmalıdır.

5.7 Hər bir *Beynəlxalq Federasiya* və ya *Əsas Tədbir Təşkilatı* bildiriş hazırlamalıdır (bunu ən azı öz internet saytında yerləşdirməlidir və ya *ÜADA*-ya göndərməlidir) və bu bildirişdə aydın şəkildə aşağıdakı məlumatlar əks olunmalıdır: (1) Onun tabeçiliyində olan hansı *İdmançılar* və nə zaman *Tİİ* qərarı üçün müraciət etməlidirlər; (2) Maddə 7.1 (a) şərtlərinə uyğun olaraq, digər *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən verilən hansı *Tİİ* qərarları bu cür müraciət əvəzinə avtomatik olaraq tanınır; (3) Maddə 7.1 (b) şərtlərinə uyğun olaraq, başqa *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən verilən hansı *Tİİ* qərarları tanınma üçün təqdim edilməlidir.

5.8 Milli Antidoping Təşkilatı İdmançıya Tİİ verərsə və həmin *İdmançı* sonradan *Beynəlxalq səviyyəli İdmançı* olsa və ya *Beynəlxalq Tədbirdə* yarışsa, sözügedən *Tİİ*, Maddə 7.0 uyğun olaraq müvafiq *Beynəlxalq Federasiya* tərəfindən tanınma qədər etibarlı olmayacaq. *Beynəlxalq Federasiya İdmançıya Tİİ* versə və həmin *İdmançı* sonradan *Əsas Tədbir Təşkilatı* tərəfindən təşkil edən *Beynəlxalq Tədbirdə* yarışsa, sözügedən *Tİİ*, müvafiq *Əsas Tədbir Təşkilatı* tərəfindən Maddə 7.0 əsasən tanınana qədər etibarlı olmayacaq. Nəticə etibarlı ilə, əgər *Beynəlxalq Federasiya* və ya *Əsas Tədbir Təşkilatı* (müvafiq olduğu halda) *Tİİ* qərarını tanımaqdan imtina edərsə, onda həmin *Tİİ* (*İdmançının* qərara təkrar baxılma və appelyasiya hüququndan asılı olaraq) həmin *Beynəlxalq Federasiya* və ya *Əsas Tədbir Təşkilatı* üçün *Tİİ* qərarında qeyd olunan *Qadağan olunmuş Maddə* və ya *Üsulun İstifadəsi, Sahibliyi* və ya *Tətbiqi* üçün etibarlı hesab edilə bilməz.

6.0 Tİİ QƏRARININ ALINMASI ÜÇÜN MÜRACİƏT PROSESİ

6.1 *Tİİ* qərarına ehtiyacı olan *İdmançı* müvafiq qərar üçün mümkün qədər tez müraciət etməlidir. *İdmançı*, təcili və təxirəsalınmaz hadisə və ya istisna hallar istisna olmaqla, yalnız *Yarış*

müddətində Qadağan edilmiş Maddələr üçün iştirak edəcəyi Yarışdan ən azı 30 gün əvvəl müraciət etməlidir.

- 6.2** *İdmançı, təmin edilmiş Tİİ müraciət formasını istifadə edərək öz Milli Antidoping Təşkilatı, Beynəlxalq Federasiyası və ya Əsas Tədbir Təşkilatçısına müraciət etməlidir. Antidoping Təşkilatı, İdmançılar tərəfindən istifadə edilməsini istədikləri müvafiq müraciət formasını öz veb saytında yüklənmək üçün hazır etməlidir. Bu forma, ÜADA-nın veb saytındakı "Tİİ Ərizə Forması" şablonu əsasında hazırlanmalıdır. Şablon Antidoping Təşkilatı tərəfindən bəzi əlavə məlumatları daxil etmək üçün dəyişdirilə bilər, lakin onun bölmə və bəndləri çıxarıla bilməz.*

[Maddə 6.2 üçün şərh: Müəyyən vəziyyətlərdə, *İdmançı Tİİ* üçün hansı *Antidoping Təşkilatına* müraciət edəcəyini bilməyə bilər. Belə hallarda *İdmançı*, yarışdığı idman təşkilatının (və ya üzvü olduğu və ya lisenziyasına sahib olduğu) mənsub olduğu ölkənin *Milli Antidoping Təşkilatı* ilə məsləhətləşməli və onların qaydalarına əsasən həmin təşkilatın yurisdiksiyasına tabe olub-olmamasını təyin etməlidir.

Əgər həmin *Milli Antidoping Agentliyi İdmançının Tİİ* müraciətini qiymətləndirməyi *İdmançının* özünün *Tİİ* yurisdiksiyasına tabe olmadığı üçün rədd edərsə, *İdmançı* yaşadığı ölkənin *Milli Antidoping Təşkilatının* antidoping qaydaları ilə bağlı məsləhətləşməlidir (əgər fərqlidirsə).

Əgər *İdmançı* hələ də o həmin *Milli Antidoping Təşkilatının Tİİ* yurisdiksiyasına düşmürsə, o zaman *İdmançı* vətəndaşı olduğu ölkənin (əgər yaşadığı və ya yarışdığı ölkə ilə eyni deyilsə) *Milli Antidoping Təşkilatının* antidoping qaydaları ilə məsləhətləşməlidir.

İdmançılar, Milli Antidoping Təşkilatının Tİİ səlahiyyətinə aid olub-olmadığını müəyyənləşdirmək üçün yuxarıda göstərilən *Milli Antidoping Təşkilatları* ilə əlaqə saxlaya bilərlər. Yuxarıda göstərilən *Milli Antidoping Təşkilatlarının* heç birinin *Tİİ* səlahiyyətinə malik olmadığı təbirdə, *Qeyri-Əlverişli Analiz Nəticəsinin* aşkarlanması halında, *İdmançıya* adətən *Nəticələrin Emal edilməsi* səlahiyyətinə malik *Antidoping Təşkilatına* retroaktiv *Tİİ* üçün müraciət etməsinə icazə verilməlidir. *ÜADA-nın veb saytının* tibbi bölməsində "Hara müraciət etməli?" hissəsindəki xülasə qarfikə baxın.]

- 6.3** *İdmançı, eyni tibbi problemə görə eyni Qadağan edilmiş Maddə və ya Qadağan edilmiş Üsulun İstifadəsi üçün Tİİ üçün birdən (1) artıq Antidoping Təşkilatına müraciət edə bilməz. Bundan əlavə, İdmançı eyni tibbi problemə görə eyni Qadağan edilmiş Maddə və ya Qadağan edilmiş Üsulun İstifadəsi üçün birdən (1) artıq Tİİ-yə sahib ola bilməz (və hər hansı yeni Tİİ, əvvəlki üzərində üstünlük təşkil edir və köhnə Tİİ, müvafiq Antidoping Təşkilatı tərəfindən ləğv edilməlidir).*
- 6.4** *İdmançı, Tİİ üçün müraciəti ADAMS və ya Antidoping Təşkilatı tərəfindən müəyyən edilən digər vasitə ilə təqdim etməlidir. Müraciət, hərtərəfli tibbi tarixçə, o cümlədən diaqnostikarı aparən həkim(lər)dən sənədlərin əslini (əgər mümkündürsə) və bütün müvafiq yoxlamaların, laborator araşdırmaların və görüntü müayinələrin nəticələri ilə müşayiət edilməlidir. Müraciətin təyin olunmuş sahədə həkimin imzası mövcud olmalıdır.*

[Maddə 6.4 üçün şərh: Diaqnoz və müalicə ilə əlaqədar təqdim edilmiş məlumat, ÜADA-nın veb saytında nəşr edilən müvafiq ÜADA sənədlərinə uyğun olmalıdır.]

- 6.5** *İdmançı, Antidoping Təşkilatına* təqdim edilmiş *Tİİ* üçün müraciəti və bütün material və sənədlərin tam surətini özündə saxlamalıdır.
- 6.6** *Tİİ* üçün müraciət, yalnız bütün müvafiq sənədlərlə müşayiət edilən müvafiq qaydada doldurulmuş müraciət TİİK tərəfindən alınmasından sonra nəzərdən keçirilə bilər. Natamam müraciət formaları təkrar doldurulma və təqdim olunma üçün *İdmançıya* geri qaytarılır.
- 6.7** Tİİ Komitəsi, *İdmançı* və ya onun həkimi tərəfindən *İdmançının* müraciətinə baxılması üçün istənilən məlumatı, müayinə və ya görüntülmə müayinələrinin nəticələri, ya da başqa bir məlumatın təqdim edilməsini tələb edə bilər; və, ehtiyac olduğu hallarda, digər tibbi və ya elmi mütəxəssislərin yardımını istəyə bilər.
- 6.8** *İdmançının* *Tİİ* üçün müraciət zamanı və Tİİ Komitəsi tərəfindən onun üçün tələb olunan əlavə məlumatların təqdim olunmasında çəkilmiş xərclər *İdmançının* öhdəliyidir.
- 6.9** Tİİ Komitəsi, daxil olan müraciətin qəbul və ya imtina qərarını mümkün qədər tez verməlidir və bunu adətən (əgər istisna hal baş verməyibsə) tam müraciət formasının daxil olandan sonra iyirmi bir (21) gün ərzində başa çatdırmalıdır. Əgər *Tİİ* qərarı üçün müraciət *Yarışdan* ağılabatan dərəcədə əvvəl zamanda verilibsə, Tİİ Komitəsi müraciətə həmin *Yarışın* başlamasından əvvəl baxılması və qərarın verilməsi üçün əlindən gələni etməlidir.
- 6.10** Tİİ Komitəsinin qərarı yazılı formada *İdmançıya* təqdim edilməlidir və Maddə 5.5-ə uyğun olaraq *ADAMS* sisteminə yüklənməlidir və *ÜADA*-ya və digər *Antidoping Təşkilatlarına* bildirilməlidir.
- 6.11** Hər bir *Tİİ*-nin Tİİ Komitəsi tərəfindən qərar verilmiş müəyyən etibarlılıq müddəti var, bu müddət bitdikdə, *Tİİ* avtomatik olaraq öz qüvvəsindən düşür. Əgər *İdmançının Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsulu Tİİ* qərarı qüvvədən düşdükdən sonra da *İstifadə* etməyə ehtiyacı varsa, onda o, cari qərarın qüvvədən düşməsindən əvvəl yeni *Tİİ* üçün müraciət etməlidir ki, etibarlılıq müddəti bitənə qədər müraciətə baxılma üçün kifayət qədər vaxt olsun.

[Maddə 6.11 üçün şərh: Mümkün olduğu halda, etibarlılıq müddəti "Tİİ həkimi üçün təlimat" adlı ÜADA sənədinə uyğun olmalıdır.]

- 6.12** *İdmançı* *Tİİ* qərarını verən *Antidoping Təşkilatının* tələb və şərtlərini tam və vaxtında yerinə yetirmədiyi halda, *Tİİ* qərarı, qüvvədən düşmə tarixindən daha tez qüvvədən düşə bilər. Alternativ olaraq, *Tİİ* qərarı, *ÜADA* tərəfindən təkrar nəzərdən keçirilə və ya appelyasiyadan sonra ləğv oluna bilər.
- 6.13** *Qadağan edilmiş Maddə* üçün verilmiş *Tİİ* qərarının qüvvədən düşməsi, geri çağırılması və ya ləğv edilməsindən dərhal sonra *Qeyri-Əlverişli Analiz Nəticələri* aşkar ediləndə, *Qeyri-Əlverişli Analiz Nəticələrinin* ilkin nəzərdən keçirən *Antidoping Təşkilatı*, *Məcəllənin* Maddə 7.0-a əsaslanaraq, bu nəticənin sözügedən *Tİİ*-nin qüvvədən düşməsi, geri çağırılması və ya

ləğvindən əvvəl *Qadağan edilmiş Maddənin İstifadəsilə* uyğunluğunu müəyyən etməlidir. Əgər bu belədirsə, belə *İstifadə* (və ya *Qadağan edilmiş Maddənin İdmançının Nümunəsində* nəticə itibari ilə hər hansı mövcudluğu), bu hal *Antidoping qaydala pozuntusu* sayılır.

6.14 Əgər müsbət *Tİİ* qərarı verildikdən sonra *İdmançıya Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsulun* fərqli doza, qəbul tezliyi və ya müddətdə istifadəsi tələb olunursa, bu halda *İdmançı* yeni *Tİİ* qərarı üçün müraciət etməlidir. Əgər *Qadağan edilmiş Maddə* və ya *Qadağan edilmiş Üsulun İstifadəsi, Saxlanması və ya Qəbul edilməsi* təmin edilmiş *Tİİ* qərarın şərtləri ilə uyğun deyilsə, bu halda *Tİİ* qərarın olması faktı analiz nəticələrinin antidoping qaydalarının pozulması kimi qiymətləndirilməsindən qorunur.

[Maddə 6.14 üçün şərh: Müəyyən xəstəliklər üçün, xüsusilə müalicə rejiminin qurulmasının erkən mərhələlərində və ya insulindən asılı diabet kimi xəstəliklər üçün dozaların dəyişə biləcəyi qəbul edilir. Belə potensial dəyişmələr Tİİ-də nəzərə alınmalıdır. Buna baxmayaraq, Tİİ-də nəzərə alınmayan bir dəyişiklik baş verərsə, İdmançı yeni Tİİ-nin tələb olub-olmadığını müəyyən etmək üçün müvafiq Antidoping Təşkilatı ilə əlaqə saxlamalıdır.]

7.0 *Tİİ* Tanınma Prosesi

7.1 *Məcəllə* Maddə 4.4-ə əsasən, *Antidoping Təşkilatları* başqa *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən verilən və Maddə 4.2 şərtlərinə uyğun olan *Tİİ* qərarlarını tanımalıdır. Bununla bağlı olaraq, artıq *Tİİ* qərarı olan *İdmançı* Beynəlxalq Federasiya və ya *Əsas Tədbir Təşkilatının Tİİ* tələbləri ilə rastlaşsın, o, yeni *Tİİ* qərarı üçün Beynəlxalq Federasiya və ya *Əsas Tədbir Təşkilatına* müraciət etməməlidir. Bunun əvəzinə:

a) Beynəlxalq Federasiya və ya *Əsas Tədbir Təşkilatı* bildiriş nəşr edə bilərlər ki, *Məcəllə* Maddə 4.4-ə uyğun verilmiş *Tİİ* qərarları (ya da belə qərarların müəyyən kateqoriyaları, məsələn konkret *Antidoping Təşkilatları* tərəfindən verilmiş və ya xüsusi *Qadağan edilmiş Maddələrə* aid qərarlar) avtomatik tanınır, o şərtlə ki, həmin *Tİİ* qərarları barədə Maddə 5.5-in şərtlərinə uyğun olaraq hesabat verilib. Əgər *İdmançının Tİİ*-si verilən zaman avtomatik tanınan *Tİİ* kateqoriyasına düşürsə, onda *İdmançı* tərəfindən heç bir əlavə tədbir görülməməlidir. *Tİİ* avtomatik olaraq tanındıqdan sonra *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən əlavə nəzərdən keçirilə bilməz

[Maddə 7.1 (a) üçün şərh: Tİİ qərarlarının avtomatik tanınması İdmançıların yükünü yüngülləşdirə bilər. Buna baxmayaraq, Beynəlxalq Federasiyalar və Əsas Tədbir Təşkilatları avtomatik olaraq tanıyacaqları Antidoping Təşkilatlarını və/və ya maddələri diqqətlə seçməlidirlər. Əgər Beynəlxalq Federasiya və ya Əsas Tədbir Təşkilatı Tİİ qərarlarının avtomatik tanınmasını təmin etmək istəyirsə, o, öz internet saytında Tİİ qərarlarını avtomatik tanıyacağı Antidoping Təşkilatlarının siyahısını və/və ya Tİİ qərarlarının avtomatik olaraq tanınacağı Qadağan Edilmiş Maddələrin siyahısını dərc etməli və yenilənməlidir.]

- b) Bu cür avtomatik tanınma olmadığı halda, *İdmançı*, verilmiş *Tİİ*-nin tanınması üçün müraciətini *ADAMS* və ya Beynəlxalq Federasiya və ya *Əsas Tədbir Təşkilatı* tərəfindən müəyyən edilmiş başqa vasitə ilə Beynəlxalq Federasiya və ya *Əsas Tədbir Təşkilatına* təqdim etməlidir.

[Maddə 7.1 (b) üçün şərh: Tanınma yalnız 4.2-ci maddənin şərtlərinin təmin edilməsinə əsaslanır. Müvafiq olaraq, təkəcə *Tİİ* müddəti tanınmanı rədd etmək üçün əsas deyil (4.2-ci maddənin şərtlərinin təmin edilməsi ilə bağlı olmadıqda). Müvafiq hallarda, *Tİİ* müddəti *ÜADA Tİİ Həkimlər üçün Təlimatlarına* əsaslanmalıdır.]

- 7.2** *Tİİ* qərarlarının tanınması üçün göndərilən müraciətlər natamam olduqda *İdmançıya* geri göndəriləcəkdir. Əlavə olaraq, *Tİİ Komitəsi*, *İdmançı* və ya onun həkimindən *Tİİ* qərarın baxılması üçün lazım olan istənilən tibbi sənədlər, görüntüləmə müayinələrinin nəticələri və başqa zəruri hesab etdiyi məlumatları tələb edə bilər; və/və ya lazım olduğu halda müəyyən sahələrdə ekspertlərin rəyləri istənilə bilər.
- 7.3** *İdmançı* tərəfindən *Tİİ* qərarlarının tanınması üçün edilən müraciət zamanı və *Tİİ Komitəsi* tərəfindən onun üçün tələb olunan əlavə məlumatların təqdim olunmasında çəkilmiş xərclər *İdmançının* öhdəliyidir.
- 7.4** *Tİİ Komitəsi*, *Tİİ*-nin tanınıb-tanınmamasına dair qərarını mümkün qədər tez verməlidir və bunu adətən (əgər istisna hal baş verməyibsə) tam müraciət formasının daxil olandan sonra iyirmi bir (21) gün ərzində başa çatdırmalıdır. Əgər *Tİİ* qərarı üçün müraciət *Yarışdan* ağılabatan dərəcədə əvvəl zamanda verilibsə, *Tİİ Komitəsi* müraciətə həmin *Yarışın* başlamasından əvvəl baxılması və qərarın verilməsi üçün əlindən gələni etməlidir.
- 7.5** *Tİİ Komitəsinin* qərarı *İdmançıya* yazılı şəkildə göndərilməlidir və eyni zamanda *ÜADA* və digər *Antidoping Təşkilatlarına* *ADAMS* vasitəsilə bildirilməlidir. *Tİİ*-nin tanınmasına imtina qərarı özünə belə imtinanın izahlı səbəb(lər)ini daxil etməlidir.
- 7.6** Beynəlxalq Federasiya, test üçün *Beynəlxalq səviyyəli olmayan İdmançını* seçərsə, həmin *İdmançının* *Beynəlxalq Tədbirdə* iştirak etdiyinə görə Maddə 5.8 və Maddə 7.0 uyğun olaraq *Tİİ*-nin tanınması üçün müraciət etməli olduğu hal istisna olmaqla, o, *İdmançının Milli Antidoping Təşkilatı* tərəfindən verilən *Tİİ*-ni tanımalıdır.

8.0 *Tİİ* qərarlarının *ÜADA* tərəfindən nəzərdən keçirilməsi

- 8.1** Məcəllə Maddə 4.4.6 müəyyən edir ki, *ÜADA* müəyyən hallarda Beynəlxalq Federasiyalarının *Tİİ* qərarlarına yenidən baxmalıdır və o, hər bir halda Maddə 4.1 və 4.2 şərtlərinə riayəti müəyyən etmək üçün istənilən *Tİİ* qərarına yenidən baxa bilər. Maddə 4.2-nin müddəaları ilə əlaqədar olaraq, *ÜADA*, bu cür yenidən baxışların həyata keçirilməsi üçün Maddə 5.3-ün tələblərinə cavab verən *ÜADA-nın Tİİ Komitəsini* yaratmalıdır. Maddə 4.1-in müddəaları ilə əlaqədar olaraq, bunlar *ÜADA* tərəfindən nəzərdən keçirilə bilər (hansı ki, öz ixtiyarı ilə *ÜADA Tİİ Komitəsinin* üzvü(ləri) ilə məsləhətləşə bilər).
- 8.2** Qərara baxılma üçün hər bir müraciət *ÜADA*-ya yazılı formada təqdim edilməlidir və bu müraciət *ÜADA* tərəfindən hazırlanan müraciət haqqının ödənişi, o cümlədən Maddə 6.4-də müəyyən

edilmiş bütün məlumatların surətləri (və ya, *Tİİ* müraciətinin rədd edilməsi halında, *İdmançının* orijinal *Tİİ* ərizəsi ilə təqdim etdiyi bütün məlumatlar) ilə müşayiət edilməlidir. Müraciətin surəti, qərarına baxılacaq *Antidoping Təşkilatına* və *İdmançıya* göndərilmədir (əgər o qərara yenidən baxılmasını tələb edən tərəf deyilsə).

8.3 Əgər yenidən baxılma üçün müraciətə *ÜADA*-nın baxma öhdəliyi yoxdursa, *ÜADA*, müraciətin alınmasından sonra praktiki cəhətdən mümkün qədər qısa zamanda *İdmançıya Tİİ* qərarına baxıb-baxmayacağını bildirməlidir. *ÜADA*-nın *Tİİ* qərara baxılmama qərarı yekundur və ona appelyasiya qəbul edilmir. Buna baxmayaraq, *Məcəllə* Maddə 4.4.7-yə uyğun olaraq *Tİİ* qərarına yenə də appelyasiya şikayəti verilə bilər.

8.4 Müraciətin *ÜADA* tərəfindən baxılma öhdəliyi olan Beynəlxalq Federasiya tərəfindən verilən *Tİİ* qərarına dair müraciət olduqda halda belə, *ÜADA*, buna baxmayaraq, həmin qərarı: (a) aydınlaşdırma üçün (məsələn, qərarı səbəblər aydın şəkildə göstərilmədiyi halda); və/və ya (b) Beynəlxalq Federasiya tərəfindən qərarına yenidən baxılması üçün (məsələn, əgər müraciətə yalnız Maddə 4.2 müddələrinin cavab verilməsini nümayiş etdirmək üçün tələb edilən tibbi testlər və digər məlumatın çatışmamazlığı səbəbindən rədd cavabı verilibsə) Beynəlxalq Federasiyaya geri yönləndirə bilər.

[*Maddə 8.4 üçün şərh: Əgər Beynəlxalq Federasiya yalnız Maddə 4.2 müddələrinin cavab verilməsini nümayiş etdirmək üçün tələb edilən tibbi testlər və digər məlumatın çatışmamazlığı səbəbindən Milli Antidoping Təşkilatının verdiyi Tİİ-ni tanımaqdan imtina edibsə, məsələn ÜADA-ya yönləndirilməməlidir. Bunun əvəzinə, sənədlər yenidən toplanması və Beynəlxalq Federasiyaya təkrarən təqdim olunmalıdır.*]

8.5 Əgər yenidən baxılması üçün qərar *ÜADA*-nın *Tİİ* Komitəsinə yönləndirilibsə, *ÜADA*-nın *Tİİ* Komitəsi, Maddə 6.7-də təsvir edildiyi kimi əlavə tədqiqatlar daxil olmaqla *Antidoping Təşkilatı* və/və ya *İdmançıdan* əlavə məlumatlar tələb edə və/və ya müvafiq hesab etdiyi kimi digər tibbi və elmi mütəxəssislərin yardımını əldə edə bilər.

8.6 *ÜADA*, Maddə 4.1 və Maddə 4.2-ə uyğun olmayan hər bir *Tİİ* icazəsini ləğv edə bilər. Əgər *Tİİ* qərarı proaktiv qərar kimi verilibsə (retroaktiv *Tİİ* qərarı yox), belə ləğv etmə *ÜADA* tərəfindən təyin edilən tarixdə qüvvəyə minəcək (bu tarix, *ÜADA*-nın *İdmançıya* verdiyi bildirişin tarixindən erkən olmamalıdır). Ləğvetmə qərarı retroaktiv tətbiq olunmamalıdır və *İdmançının* nəticələri belə bildirişdən daha erkən olduğu halda *Diskvalifikasiya* edilməməlidir. Əgər ləğv edilən *Tİİ* qərarı retroaktiv *Tİİ* qərarı olmuşdursa, onda ləğvetmə qərarı da retroaktiv olmalıdır.

8.7 *ÜADA*, *Tİİ* ərizəsinin Maddə 4.1 və Maddə 4.2-yə cavab verdiyi hallarda *Tİİ* üçün hər hansı rədd qərarını ləğv edəcək, yəni *Tİİ*-yə icazə verəcək.

8.8 *ÜADA*, *Məcəllə* Maddə 4.4.3-ə uyğun olaraq Beynəlxalq Federasiyanın ona yönləndirilmiş qərarına baxırsa (yəni, mütləq şəkildə baxılmalı olan qərar), o, baxılma nəticəsində "uduzan" istənilən *Antidoping Təşkilatından* (yəni, qərarını təsdiq etmədiyi *Antidoping Təşkilatından*) (a) *ÜADA*-ya bu qərarı yönləndirən tərəfin müraciətlə bağlı xərclərin geri qaytarılmasını (əgər müvafiqdirsə); və ya (b) *ÜADA*-nın sözügedən baxılma ilə bağlı və müraciət haqqı ilə əhatə olunmayan xərclərinin ödənilməsini tələb edə bilər.

- 8.9 ÜADA, öz ixtiyarı ilə baxılmasına qərar verdiyi *Tİİ* qərarını ləğv edərsə, ÜADA həmin qərarı vermiş *Antidoping Təşkilatından* ÜADA-nın bu baxılma ilə əlaqədar xərclərinin tam ödənilməsinə tələb edə bilər.
- 8.10 Əgər müvafiqdirsə, ÜADA, ÜADA-nın Tİİ Komitəsinin əsaslandırılmış qərarını *İdmançı* və onun *Antidoping Təşkilatı* və Beynəlxalq Federasiyasına (və, əgər müvafiqdirsə, *Əsas Tədbir Təşkilatına*) mümkün qədər tez göndərməlidir.

9.0 Məlumat məxfiliyi

- 9.1 *Tİİ* prosesi zamanı *Antidoping Təşkilatı* tərəfindən Şəxsi Məlumatların Emalı, Məxfiliyin və Şəxsi Məlumatın Qorunması üzrə *Beynəlxalq Standarta* uyğun şəkildə icra edilməlidir. *Antidoping Təşkilatları*, Şəxsi Məlumatın Qorunması üzrə Beynəlxalq Standarta və müvafiq qanunlara uyğun olaraq bu cür Emal üçün etibarlı səlahiyyətə və ya əsasən malik olmalıdırlar.
- 9.2 *Antidoping Təşkilatları*, Şəxsi Məlumatın Qorunması üzrə Beynəlxalq Standartın Maddə 7.1-inə uyğun olaraq *İdmançıya Tİİ* verilməsi və ya tanınması üçün müraciət ilə əlaqədar, aşağıdakı məlumatları, habelə digər müvafiq məlumatları *İdmançılara* yazılı şəkildə çatdırmalıdırlar:
- Müraciətlə əlaqədar bütün məlumat, *Beynəlxalq Standarta* əsasən işə baxmaq səlahiyyətlərinə malik olan bütün Tİİ Komitələrinin üzvlərinə və, ehtiyac olanda, *Tİİ* müraciətlərinin idarəedilməsi, yenidən baxılması və apellyasiyasına cəlb edilən müstəqil tibbi və ya elmi mütəxəssislərə və digər bütün zəruri heyətə (o cümlədən, ÜADA-nın heyətinə) ötürüləcək;
  - İdmançı*, Tİİ Komitəsi tərəfindən *İdmançının* ərizəsini nəzərdən keçirilməsi və qərar verilməsi üçün zəruri hesab etdiyi hər hansı sağlamlıq məlumatın müvafiq TİİK sorğusu əsasında həkim(i)ləri tərəfindən verilməsi üçün icazə verməlidir; və
  - Ərizə barədə qərar, *İdmançı* üzərində *Test və/və ya Nəticələrin Emalı* səlahiyyətinə malik bütün *Antidoping Təşkilatlarına* bəyan ediləcəkdir.

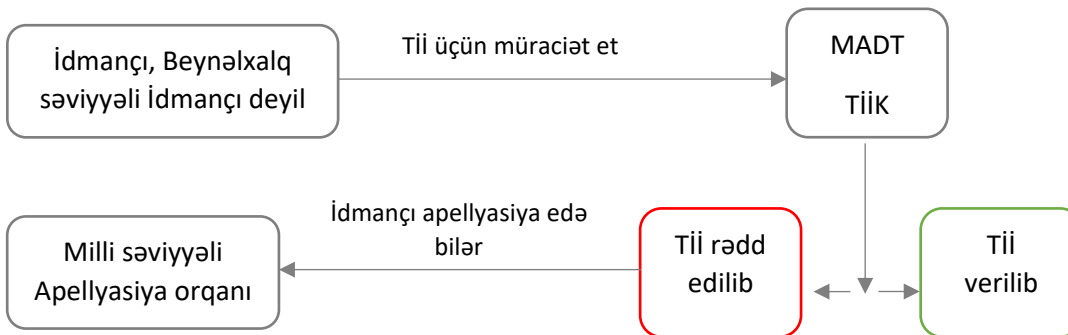
[Maddə 9.2 üçün şərh: *Antidoping Təşkilatlarının Tİİ prosesi ilə əlaqədar Şəxsi Məlumatları Emalı* üçün *İdmançının razılığına əsaslandığı hallarda, Tİİ-nin verilməsi və ya tanınması üçün müraciət edən İdmançı yuxarıda göstərilənlərə yazılı və aydın razılıq verməlidir.*]

- 9.3 *Tİİ* üçün müraciət forması ilə sərt tibbi məxfilik prinsiplərinə uyğun şəkildə müraciət edilməlidir. Bütün müvafiq Tİİ Komitələrinin üzvləri, məsləhətləşmələr aparılan hər hansı müstəqil mütəxəssislər və *Antidoping Təşkilatının* müvafiq heyəti proseslə əlaqədar bütün fəaliyyətlərini sərt məxfilik şəraitində icra etməlidirlər və müvafiq məxfilik müqavilələri imzalamalıdırlar. Onlar, xüsusi olaraq aşağıdakı məlumatları məxfi saxlamalıdırlar:
- İdmançı* və *İdmançının* müalicəsində iştirak edən həkim(lər) tərəfindən təqdim olunmuş bütün tibbi məlumat.
  - Ərizənin bütün təfərrüatları, o cümlədən prosesə cəlb olunan həkim(lər)in ad(lar)ı.

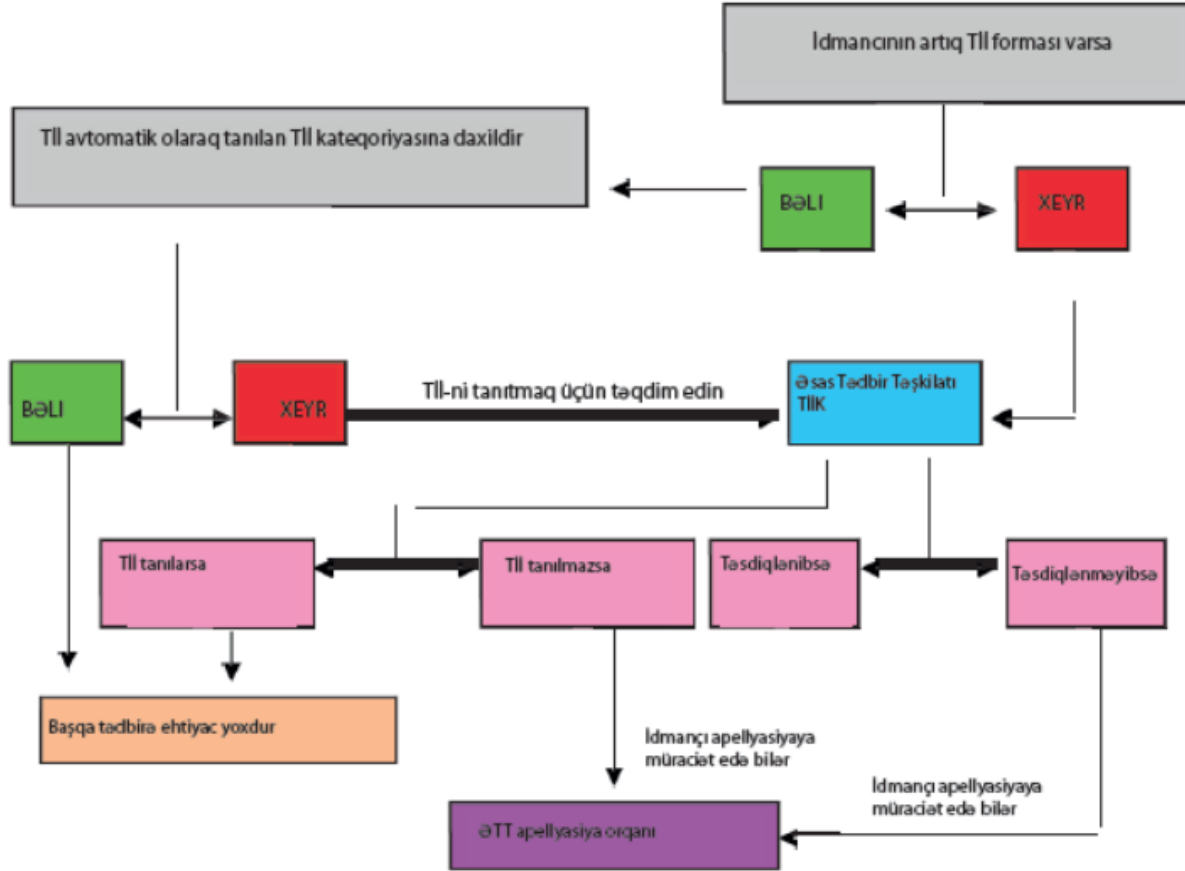
- 9.4** *İdmançı, Tii Komitəsinin* onun adından onun istənilən sağlamlıq məlumatını əldə etmək hüququnu ləğv etmək istəyirsə, *İdmançı* belə ləğvətmə barədə öz həkimini yazılı şəkildə xəbərdar etməlidir; bu halda, həmin ləğvətmənin nəticəsi olaraq *İdmançının Tii* üçün müraciəti və ya artıq mövcud olan *Tii*-nin tanınması üçün müraciəti avtomatik olaraq icazə/tanınma verilmədən baxılmadan geri çağırılır.
- 9.5** *Antidoping Təşkilatları, İdmançı* tərəfindən *Tii* müraciəti ilə əlaqədar təqdim edilmiş məlumatları yalnız ərizənin qiymətləndirilməsi üçün və potensial antidoping qaydaları pozuntusu təhqiqatları və icraatları kontekstində istifadə etməlidirlər.

Əlavə I: Məcəllənin 4.4-cü maddəsinin qrafikləri

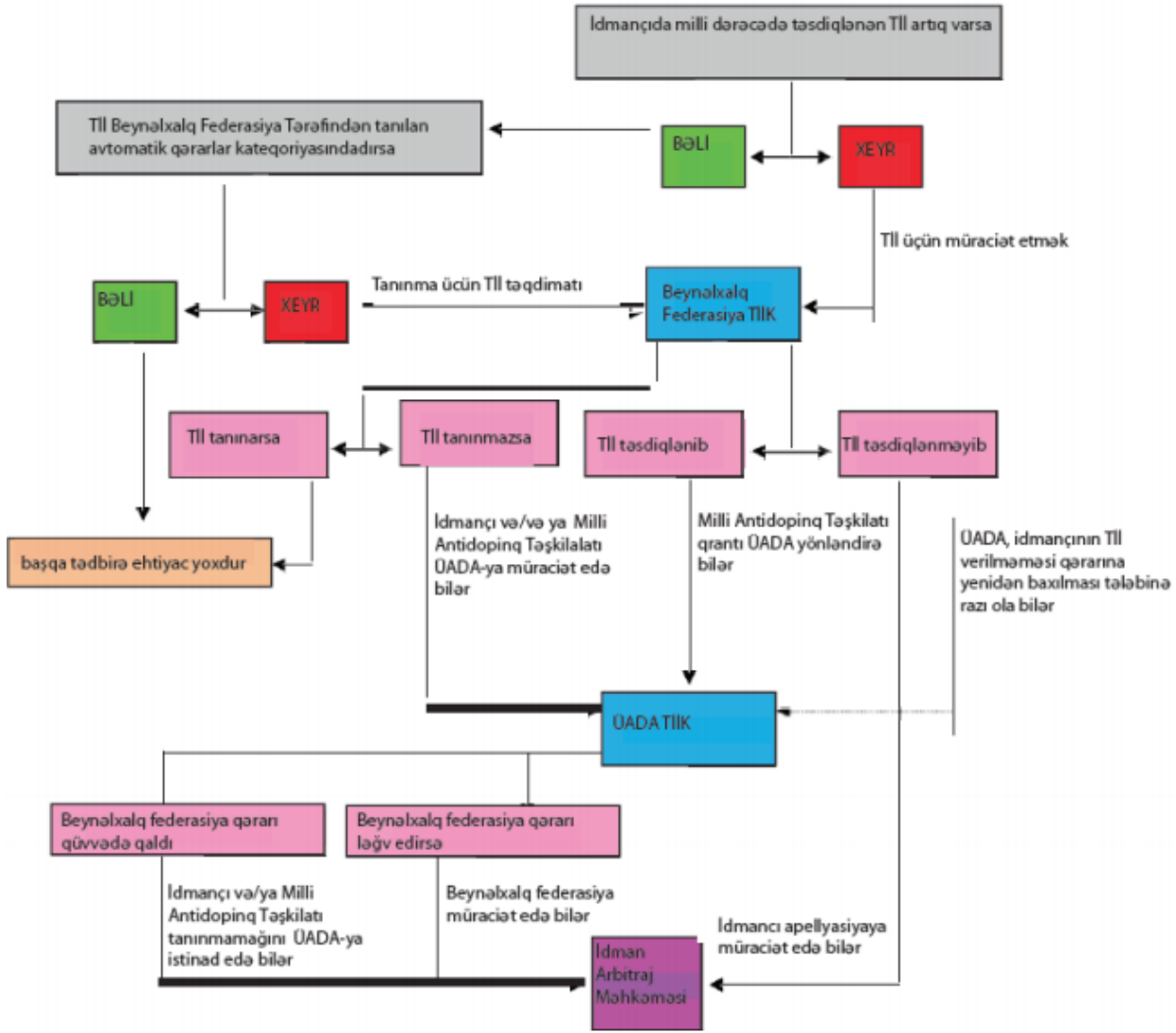
1. Tii prosesi, Beynəlxalq səviyyəli olmayan İdmançının Tii-yə ehtiyacı olanda

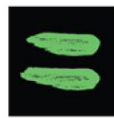
2. İdmançı öz Tİİ tələbləri olan Əsas Tədbir Təşkilatında (ƏTT) iştirak edərsə

3. Əgər İdmançı Beynəlxalq səviyyəli idmançıdırsa (və Beynəlxalq Federasiyanın Tİİ tələblərinə tabe olduqda) Tİİ-ya ehtiyac olduqda Tİİ proseduru

**WORLD
ANTI-DOPING
AGENCY**
play true

2023